

Flocken kallar och tröstar

På Magasinet och Dalarnas museum i Falun arrangerades scendansfestivalen FLOCK i september. Där möttes, polska, house, videokonst, gympa, forskning, ljudkonst, installation, bultande beats och artistsamtal. Men framförallt möttes publik och scenkonstnärer - mitt i skapandet, dansandet och i konsten. Anneli Gardell, verksamhetsutvecklare för dans på Dalateatern sa vid invigningen: "Vi vill flockas med er, människan blir till i mötet men andra." Koreografen Anna Öberg initierade och höll i festivalen, i tätt samarbete med Dalateatern och Folkmusikens hus. Danstidningen var på plats i vimlet och förundrades.

Av Johanna Mork

"EN FLOCK ÄR EN grupp, klunga eller familj av landlevande djur. Ibland artfränder, ibland endast förenade av lust." Stod det i programbladet, och i det här fallet verkade det extra angeläget i efterdyningarna av ett valresultat som snarare pekar tillbaka i tid, och mot splittring.

För några år sedan fick Anna Öberg en idé om att skapa en festival utifrån ett socialt tema snarare än genre. Sen kom pandemin, och det blev ännu viktigare för henne att skapa plats för möten, när det, om det, skulle bli möjligt igen. Festivalens tema är sprunget ur en social kris, som nu kunde realiseras och manifesteras i ett program sprängfyllt med just - möten människor och konst emellan. En flock, vi behöver en, behöver vara en.

I Magasinet foajé möttes besökarna av den interaktiva installationen *Samvaro* av Anna Öberg och Elize Arvefjord. Intill visades videoverk av bland annat den norska dans och performancegruppen Kartellet.

Jag slog mig ner vid Kartellets videoverk

med den ljuvliga titeln *Kan du komme ned og hente meg igjen?* Och jag blev ställd över hur berörd jag blev.

Dansarnas uttryck när de i svarta kostymer dansar, ömsom leker, jagar varandra i snö.

HÅLL I, HÅLL UT, HÅLL OM

En orgel står i en snödriva och dansarna rör sig runt omkring den och musiken, som om de uthärdar något - tiden? Varandra? Kylan? Godot?

Oklarheter kring hur man ska, kan hålla i varandra, vara mot varandra.

Leken övergår i hetsjakt, en maktkamp som efter utmattning blir till en tyst överenskommelse om vila, kanske fred.

Det hela slutar i ett slags - håll i, håll ut, håll om. I tider av machodominans som förekommer på allt från förskolans grusgård, till närmsta bar och inom världspolitiken, så kändes det befriande att se de manliga dansarna uttrycka så mycket ambivalens över tillståndet - man. Normer som grepp, att

försöka röra sig med, och mer eller mindre motvilligt prova på, och göra sig fri ifrån.

FRIHETSMARGINALER

Det normativa machoidealet angår alla och ändå behöver ingen det. Samma performance som i videoverket, framfördes senare på kvällen live. Men inte med samma nerv, och med en antydning till sentimentalitet som förtog det vackra i filmen.

Dansarna avslutade föreställningen med att turas om att slänga sig i knät på åskådare i publiken. Rusade fram, skakade av sig sin svett i ansiktet på de som råkade sitta närmst.

Så föste de ihop publiken till duos som uppmanades att dansa. Och plötsligt var den faktiska machomannen där i rummet, att förhålla sig till. Den obekväma beredskapen stod i skarp kontrast till den stämning som festivalarrangörerna hade byggt upp. Jag frågade senare en ung tjej från publiken, som fick en av dansarnas i knät, hur hon upplevde det hela.

Hon svarade: "Det var ok, för jag var inte den första, så jag var lite beredd." Just my point.

Bilderna ovan och till höger: Scener ur Kartellets dansfilm *Kan du komme ned og hente meg igjen?* i koreografi av Sigurdd Johan Heide. Foto: Carl Christian Lein Størmer.

Bilden ovan till höger: Kartellet kom till Falun och gav samma performance som hade dansats ute i snön på dansfilmen. Foto: Håkan Larsson.

Närmast till höger: Alla välkomnades att väva ett stycke på den gemensamma väven. Foto Johanna Mork.

Utrymmet att tacka nej till närkontakt, deras kroppstyngd, kroppsvätskor, eller dans, fanns inte riktigt där.

Alla måste få välja. I alla rum.

Människan med alla sina sprickor och all sin prägel, som kanske går att dansa sig ifrån. Utan att tvinga sig på någon annan.

När jag vände mig om från videoverket såg jag två personer som uppenbarligen var mor och dotter, som hade satt sig vid Öbergs och Arvefjords installation och börjat väva in trådar och nystat garn i en väv. En brokig väv som blir till ett slags kedjebrev deltagarna emellan, allteftersom de lämnar sina spår i verket.

Så slogs dörrarna till Magasinet upp, till en fantastiskt inbjudande lokal, med flera

aktiverade ytor, men det fanns även platser för stillhet och reflektion. Belysningen var gyllenmjukt varm. De stora lampskärmarna och plyschsofforna gav mig känslan av att ha blivit inbjuden till ett slags hemtrevligt Moulin Rouge - för alla.

Kabaré och "Röda rummet" - salong i ett.

INBJUDANDE MYS

Det var påtagligt hur måna arrangörerna varit om festivalbesökarna. Medvetet och känsligt hade de skapat det öppna scenrummet för att alla skulle kunna trivas.

Oavsett om du är den som vill hitta en fokuspunkt att iaktta ifrån, eller den som står mitt på det upplysta dansgolvet och öser. Rummet inbjöd på ett fascinerande avspänt vis till att både delta och betrakta. Sympatiskt, och i sig en direkt motståndshandling till vår samtid.

På Magasinet skulle alla känna sig välkomna, och ingen skulle behöva känna sig bortglömd.

Alla åldrar var representerade från 0 till 80 och samtliga delade dansgolvet.

Amatörer och proffs. Pappor i mingel med bebisar hängande på magarna, ungdomar som tog selfies vid rökpuffarna och ljusgatorna, en äldre man med yvigt skägg och en tröja med trycket "Karate

AB" som dansade polska med det bredaste leende Falun har sett.

FRI FLOCK ELLER IHOPFÖST HORD

Kvällen fortsatte med Lindström Lindhe & Carleklevs ljudverk *Sonotoper*, från latinets so'nus "ljud" och grekiskans to'pos "plats."

En röst gav instruktioner som stundvis blev obekväma att följa.

Rösten manade på, styrde och ifrågasatte. Drev på, och drev - med oss.

En balansgång mellan kontroll och omsorg som förde tankarna till människans svaghet för att uppfatta det auktoritära som starkt.

Vi uppmanades att sjunga rösten till söms. Deltagarna sjöng först individuellt trevande i mikrofonerna, tills det övergick i ett gemensamt hummande. En dålig och tveksam kör.

Verket nyanserade konceptet flockgemenskap. Ibland skaver ju det kollektiva, hårt.

En deltagare blev så provocerad att hon stormade ut.

Verket hade tjänat på mer återhållsamhet, att lämna ännu mer utrymme till besökarna. Stundvis blev det för övertydligt vad vi förväntades uppleva.

Som när vi blev tillfrågade om vi ville "köra över valpar."

ÖPPET OCH MODIGT

Daniella Erikssons solodansföreställning *Ranunculus* som följde var mer suggestivt och nervigt. Besvärande intimt, och indragande – som att se på någon som är på väg att falla och lyfta på samma gång.

Erikssons ögonspel hör hemma på storfilmsduk. Det var lika mycket närvaro och koreografi i hennes blick, som i den faktiska dans som hon delade med publiken på ett öppet och modigt vis. Hon bjöd in

till något publiken inte visste om den egentligen ville se, men ingen rörde sig ur fläcken. Där i hennes grepp.

Det var oberäkneligt och intressant från början till slut. En total närvaro. Hon uttryckte senare att hon ”spelar på åskådarnas hjärtans strängar.” Ser sig som en ”reseledare” som tar publiken till kända och okända trakter, och sen ser till att lämna tillbaka dem, på en trygg plats.

RÖRELSER SOM FORMAR KROPPEN

Erik Eriksson bjöd på ett work in progress, *Knoster*. Han höll ett stadigt grepp om en slägg som han svingade mot publiken, vilket också tillförde udd och skarv på ett tacksamt vis, givet temat för festivalen.

Det störde, vilket jag uppskattade. Ingen flock är helt oproblematiske.

Bilden ovan: Maele "Dj Cheza" Sabuni i Victor Fröjds *Festen*. Foto: Håkan Larsson.

Bilden till vänster: Erik Erikssons work in progress *Knoster*. Håkan Larsson.

Närmast till höger: Daniella Erikssons solodans *Ranunculus*. Foto: Håkan Larsson.

Bilden längst till höger: Från Victor Fröjds *Festen* som verkligen involverade publiken. Foto: Johanna Mork.

Samtidigt berättade han med den mjukaste röst jag har hört, om hur mycket han saknade sin före detta danskompis, och hur han hade spenderat den senaste tiden med att läsa på om pumpklockor i gamla tiders gruvor.

Utforskat pendelrörelser, hur rörelser över tid formar våra kroppar.

GLÖM INTE PUBLIKEN

Artistsamtalet ägde rum på Dalarnas museum, panelen bestod av deltagande

scenkonstnärerna på festivalen.

De samtalade om hur de definierar social dans, trygga rum, och vilket eventuellt ansvar de som konstnärer har.

Gardell ställde tankeväckande och triggande frågor som ”*Vad har ni oss, publiken till?*” Panelen var överens om att publiken spelar en avgörande roll, att det är ett delat ansvar. Vilket även Gardell lyfte fram som deras huvudsakliga fokus i diskussionerna inför festivalen. Att besökare ska kunna kliva in och känna – det spelar roll att jag är här.

Viktor Fröjd avslutade fint med orden:

”*Konsten är ingenting annat än det vi normalt sett gör.*”

Scenkonsten rymmer allt det, och lite till. Skapar parallella skrevor i verkligheten.

Under föreläsningen med forskaren, musikern och lektorn i musikteori - Olof Misgeld försökte han för en lite trött åhörarskara, förklara ur ett forskningsperspektiv hur han har gått djupare in i hur vi kommunicerar, skapar. Han visade data från motion captures, dancing dots, polska på diagram, och talade om ”det kognitiva ramverket” för hur konstformer kan kommunicera sinsemellan. Något som senare framfördes som en koreograferad konsert.

När jag klev ut från Dalarnas museum

dundrade Prideparadens sällskap förbi, i spridda brokiga och färgglada klungor.

Som en förlängning av FLOCK.

FRITT ÖS FÖR ALLA

Viktor Fröjds hyllning till människan och det sinnliga – föreställningen *Festen* var den perfekta avslutningen på festivalen. Fröjd fick med varsam hand och bjussig improvisation alla att tillslut dansa med. Inga skiljelinjer kvar mellan publik och artister, scen och salong.

När jag gick hem med saltet som stelnat över ansiktet, efter att ha dansat house med en festivalflock, då kunde jag andas lite lättare än när jag gick dit.

Falun fick mig att tänka på ett slags kärleksbarn mellan en Jan Lööf – scenografi och en Kaurismäki stämning. På löpsedlarna syntes Putin. Frisörsalongen ”Hårizon” låg intill hotellet vid centralstationen. Begravningsbyråer och gallerior trängdes på för små gator.

Allt var sig likt där ute.

Men för en helg var nästan allt vackert, på ett magasin i Falun.

Se <https://folkmusikenshus.se/flock/>

Se Daniella Erikssons *Ranunculus* här: <https://vimeo.com/246989782>

Berätta om dans i skolan!

Intresset för dans i skolan ökar i hela landet! Arbetar du med dans i skolan i förskola, grundskola, kulturskola, gymnasium eller högskola inklusive lärarutbildning? Berätta om din verksamhet för att dela med dig av dina erfarenheter och inspirera andra till att introducera och arbeta med dans i skolan!

Maila dina bilder med en kort text om vad de visar och hur ni arbetar med dans i skolan till dansiskolan@dansiskolan.se så publicerar vi dem i Institutet Dans i skolans kanaler.

DANS I SKOLAN
www.dansiskolan.se